Glas zavezникov

Leto I - Št. 155

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 2 liri

TRST, torek 18. decembra 1945

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 8 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter višine (širina ena kolona): trgovski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni oglasi L. 12. V splošni listi (tekstni oglasi) L. 12. Davek ni vštet. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: S. P. I., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisov ne vračamo.

MOSKOVSKA POSVETOVANJA

Pred številnimi vprašanji

Skopi komunike po prvi seji - Podrobnosti o drugem sestanku še ni - Zanimanje tiska za potrebno rešitev nujnih problemov

Moskva, 18. decembra

V nedeljo pozno popoldne so se zunanji ministri Združenih držav, Velike Britanije in Sovjetske zveze sestali na prvi seji, ki ji je predsedoval Molotov. Seje so se polnoštevilno udeležile vse tri delegacije, ki spremljajo zunanje ministre. Prva seja je trajala približno poldrugo uro.

Po končani seji so izdali sledeče poročilo: «Dne 16. decembra se je pričela v Moskvi konferenca zunanjih ministrov Velike Britanije, Sovjetske zveze in Združenih držav. Sovjetsko zvezo je zastopala delegacija pod vodstvom ljudskega komisarja za zunanje zadeve M. Vjačeslav Molotova, Združene države delegacija, ki ji načeluje zunanji minister Byrnes, Veliko Britanijo pa delegacija, ki jo vodi britanski zunanji minister Ernest Bevin».

Zunanji ministri so pričeli svoje razgovore v popolnem zatišju. Vendar pa so izvedeli, da so po začetnih razgovorih ki so bili v nedeljo zvečer, in bili v glavnem pripravljalnega značaja, včeraj popoldne ministri pričeli razgovore o pozitivnih vprašanjih. Britanski zunanji minister Bevin in ameriški minister Byrnes sta se včeraj zjutraj razgovarjala s svojimi svetovalci in poslaniki ter sta pregledali zadnje vesti svojih vlad.

Poročajo, da je Byrnes po sestankih z Molotovom in Bevinom obhodil Rdeči trg, kjer je prvič videl Kremelj, Leninovo grobnico in katedralo sv. Vasilija. Nato je v rezidenci ameriškega veleposlanika Harrimana, katerega gost je, prisostvoval predstavi nekega ameriškega filma.

Ves sovjetski tisk je na široko pisal o prihodu Bevina v Moskvo in je objavil izjavo, ki jo je podal ob prihodu, v kateri je izrazil upanje po najožjem sodelovanju v teku razgovorov med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo. Moskovski dnevniki so posvetili veliko pozornost tudi obiskom, ki so jih Molotovu napravili Bevin, Byrnes in Harriman.

Poročajo, da so v Moskvi predstavniki tiska latinske Amerike, Francije, Poljske, Češkoslovaške, Kitajske in Jugoslavije poslali protestna pisma britanskemu zunanjemu ministru Ernestu Bevinu in ameriškemu zunanjemu ministru Jamesu F. Byrnesu, v katerih se pritožujejo, da niso bili povabljeni na tiskovno konferenco, ki je bila v ameriškem in britanskem veleposlaništvu o vprašanju sestanka zunanjih ministrov.

Važni problemi

Zunanji ministri v Moskvi stoje pred neštetimi perečimi vprašanji, ki se jih morajo dotakniti. V Perziji, kjer se je po uporu v Aserbejdžanu pojavil režim, ki hoče doseči avtonomijo, so močni oddelki sovjetske, britanske in ameriške vojske. Vprašanje odhoda vseh tujih vojsk iz Perzije v najbližji bodočnosti, tako da bi Perzija lahko uredila svoje notranje vprašanje, je brez dvoma eno izmed zelo nujnih zadev.

V pogledu nadzorstva nad Japonsko je znano, da Sovjetska zveza živo želi, da bi osnovali zavezniški nadzorstveni svet na isti osnovi, na kakršni je v Nemčiji in v Avstriji. Po svoji strani bo Velika Britanija najbrže poskušala doseči, da bosta v takšnem svetu zastopani tudi Avstralija in Indija.

Domnevajo, da bodo imeli važno mesto tudi razgovori o Španiji, ker je Francija povzela iniciativo in sporočila Angliji in Ameriki, kakšno je njeno stališče do Francovega režima. Velika Britanija in Amerika sta po svoji strani že popolnoma določno izjavili, kakšno je njuno stališče. Preostaja, da bodo stvar zdaj rešili praktično. Britanski tisk se te dni za vprašanje zelo zanima. Diplomatski dopisnik «Daily Heralda» piše, da je potrebno, da pride do sprememb, ker postaja položaj Franca nemogoč. Vernon Bartelett komentira v «News Chronicle» francosko noto in pravi, da je pritisk britanskega javnega mnenja precej močan. Bartelett predlaga, da bi se bilo potrebno kot prvi korak sporazumeti, da se begunska španska republikanska vlada, ki ji predseduje Giral, iz Mehike preseli v Francijo.

Diplomatski urednik evropske oddaje BBC pripomnja, da preostaja po takšnem izražanju mnenja s strani britanskega tiska samo še, da pride do spremembe nastalega položaja.

London in priznanje jugoslovanske republike

London, 18. decembra

Podtajnik zunanjega ministrstva MacNeal je v spodnji zbornici na vprašanje nekega laburističnega poslanca izjavil, da ostaja diplomatski položaj kralja Petra nespremenjen, dokler ne bodo storjeni potrebni koraki za uradno priznanje jugoslovanske republike, ki jo je vpostavila jugoslovanska ustavodajna skupščina. MacNeal je izjavil, da misli, da bo britanska vlada v kratkem lahko podala tozadevno novo izjavo.

MacNeal je včeraj sprejel tudi delegacijo organizacije EAM, v kateri so predstavniki grških levičarskih strank. Delegacija mu je predložila spomenico o položaju v Grčiji. MacNeal je izjavil, da misli, da bi moral EAM pokazati smisel za odgovornost in podpreti Sophoulisovo vlado pri gospodarski obnovi dežele.

Francoski kolaboracionisti v tirolskih Alpah

Pariz, 18. decembra

Iz francoskega vira poroča «International News Service», da so v neki votlini v tirolskih Alpah izsledili francoskega kolaboracionista Marcel Deata, ki je skrit skupno s svojimi pristaši.

Zdi se, da so dobro založeni s strelivom. Menijo, da jih bodo morali spomladi pregnati z bombami, če jim prej ne bo zmanjkalo hrane.

ČLANEK MARŠALA TITA

Jugoslavija in Italija

„Ovire za vzpostavitev rednih odnošajev med Jugoslavijo in Italijo".

Beograd, 18. decembra

Maršal Tito je narekoval jugoslovanskemu tisku članek pod naslovom: «Ovire za vzpostavitev rednih odnošajev med Jugoslavijo in Italijo». V članku pravi: Nekaj časa je skušala italijanska vlada s posredovanjem velikih zaveznikov vplivati na Jugoslavijo, da bi vzpostavila normalne odnošaje z omenjeno vlado tako, da bi priznala sedanje stanje, preden bi Italija priznala škodo, ki jo je zadala Jugoslaviji. Vsi ti poizkusi so tendenciozne narave. Današnjo novo Jugoslavijo hočejo prikazati svetu kot intransigentno državo, ki odklanja sodelovanje z Italijo. Dejstvo je, da smo mi kot prvi skušali vzpostaviti neposredne stike z italijansko vlado in da so italijanski odgovorni krogi postavili znane pogoje, katerih naš delegat, ki je sodeloval z zavezniško komisijo v Italiji, ni mogel sprejeti, čeprav je imel že od začetka nalogo neuradno preučiti možnost za neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

Jasno je, da je ta zahteva italijanskih uradnih krogov nesmiselna, ker ne more nobena premagana država staviti državi zmagovalki pogojev za pogajanja o vzpostavitvi rednih odnošajev. Pravilno bi bilo nasprotno. Razen tega ni pokazala Italija od dneva kapitulacije pa do danes dobre volje, da bi priznala, da je ona napadla in zasedla Jugoslavijo. Italija ni priznala ogromne škode, ki so jo prizadejale Jugoslaviji njene armade in tudi ne priznava upravičenosti ozemeljskih pravic Jugoslavije. Nasprotno pa prisostvujejo jugoslovanski narodi neprekinjenim sovražnim napadom večine italijanskega tiska proti novi Jugoslaviji.

Večina italijanskega tiska, zlasti pa fašistični in filofašistični, je često polna najpodlejših laži in obrekovanj, ne samo proti nekaterim predstavnikom sedanje Jugoslavije, ampak proti jugoslovanskim narodom, ki so štiri leta trpeli nepopravljivo škodo in zlo zaradi italijanskih okupatorjev.

Italijanski uradni krogi valijo v glavnem krivdo na Mussolinija in na nekatere njegove ožje sodelavce za razna zlodela in jim tudi pripisujejo krivdo za vojno. Ti izgovori so smešni in neumni. Kako je mogel en sam človek z nekaterimi sodelavci nad dvajset let vladati v Italiji, pričeti osvojevalno vojno proti Abesiniji in jo z ognjem in mečem podjarmiti ter skupno s Hitlerjem ustvariti trozvezo in skupaj z njim začeti najstrašnejšo osvojevalno vojno, kakršne svet ne pomni? Če gospodje v Rimu verujejo v logiko, bi morali vedeti, da najbolj omejen človek na svetu ne bo verjel njihovim izgovorom in pripisoval krivdo Mussoliniju in njegovemu ožjemu krogu. Mussolini je mogel uresničiti svoje načrte, ker je užival podporo italijanske buržuazije, pomešane z imperializmom, in ker so ga podpirale fašistične tolpe, ki jih je bilo na sto tisoče mož. Z njihovo pomočjo si je pridobil italijanske delavce po mestih in vaseh, tako da jih je mogel pozneje pritegniti v krvave vojne, da je uresničil imperialistične težnje italijanske kapitalistične klike. Zaradi tega ni odgovoren samo Mussolini, ampak tudi tisoči tistih, ki ponovno zasedajo važna mesta, kar je zakrivila italijanska vojska v zasedenih državah.

Nekateri gospodje se bodo verjetno pritožili zaradi teh pripomb, toda vprašajte jih, koliko krivcev je bilo do zdaj kaznovanih za zlodela. Ni dovolj to, da smešijo nekatere točke moskovskega sporazuma o izročitvi vojnih zločincev državam, kjer so počenjali svoja zločinstva, ampak tudi tisti, ki so odgovorni pred italijanskim narodom, še niso položili računa. Kje so sto tisoči nepoboljšljivih fašistov? So se morda pogreznili? Ne, živijo v Italiji. Prodirajo v vsako vlakno državnega ustroja in ščuvajo italijanski narod proti narodom Jugoslavije, ki ljubijo mir. Od najvišjega in do najnižjega so odgovorni, če je vprašanje o vzpostavitvi rednih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo zastalo.

Leta 1943 se je Mussolinijeva ladja potopila. Brodolomcem pa so nudili toliko rešilnih čolnov in pasov, da so se lahko z njimi rešile tudi strupene podgane, ki so tolikokrat zastrupile italijanski narod. Naravno, da zato ni odgovoren italijanski narod; odgovornost pada na italijansko in mednarodno reakcijo. Gotovo pa je, da od tega ne bodo imeli nobene koristi tisti na svetu, ki ljubijo svobodo. Imeli bodo samo škodo, ker predstavljajo ti elementi veliko nevarnost za mir. Nova Jugoslavija mora vse to upoštevati, ker je zaradi teh fašističnih osvojevalcev prevel trpela.

Izvestni zavezniški krogi želijo obvarovati današnjo Italijo za svoje posebne koristi, to je Italijo Sforze, De Gasperija i.t.d. Ne želijo, da bi plačala Italija vojno škodo in pripisujejo vso krivdo nemškim okupatorjem. Jugoslavija pa ne more sprejeti tega stališča, ker je bila fašistična Italija skupaj z Nemčijo glavni napadalec na Jugoslavijo. Nekatere številke lahko jasnejše dokažejo upravičenost teh trditev: leta 1941 je bilo v Jugoslaviji 25 zasedbenih divizij, s skupno 510 tisoč mož, od katerih je bilo 18 popolnih italijanskih divizij in 15 bataljonov, s skupno 350 tisoč mož.

Leta 1942 je bilo v Jugoslaviji 33 zasedbenih divizij s 500.000 mož, od katerih je bilo 19 italijanskih divizij ter približno 10 polkov in sto bataljonov s skupno 400.000 možmi.

Leta 1943 v avgustu je bilo v Jugoslaviji 35 zasedbenih divizij s 615 tisoč mož, od katerih je bilo 15 italijanskih divizij s skupno približno 300.000 možmi.

Po predaji Italije in do konca vojne so ostale v Jugoslaviji italijanske fašistične edinice pod poveljstvom Mussolinija, ki so skupaj z nemškimi silami nadaljevale boj proti jugoslovanski armadi.

Te številke dokazujejo na najbolj jasen način, da ni bila Italija samo navaden spremljevalec Hitlerja, ampak zaveznica, ki je uživala pri zasedbi Jugoslavije iste pravice. To dokazuje tudi dejstvo, da so bile pod nadzorstvom italijanskih čet vsa Dalmacija, Lika, Kordun in pokrajina Banja Luke, del Bosne, Črne gore, Hercegovine, Sandžak in velik del Slovenije.

Še jasnejše govore sledeče dejstva: *Nadaljevanje na 2. strani*

Za razčiščenje odnošajev do Francove Španije

Francoska nota Veliki Britaniji in Združenim državam Angleški odgovor bo mogoč šele po povratku Bevina

London, 18. decembra

Cim je general De Gaulle izvedel za težke obsodbe, ki so jih v Cadixu izrekli proti španskim republikanskim voditeljem, je povabil vladi Velike Britanije in Združenih držav na posvetovanje o odnošajih do Francove Španije.

Zunanje ministrstvo je sporočilo, da so tozadevni noti poslali v London in Washington, ne pa tudi v Moskvo, kar se je očividno zgodilo zaradi tega, ker Sovjetska zveza s Španijo ne vzdržuje diplomatskih stikov.

«Reuterjeva» brzojavka pravi, da francoska politika v splošnem zagovarja povratek demokratskega režima v Španiji. Upajo, da bodo diplomatski napori nakazali francoski vladi, da ne more za rešitev španskega vprašanja ukreniti ničesar, če ni v sporazumu z Veliko Britanijo in Združenimi državami.

«Reuterjev» diplomatski dopisnik piše, da ni verjetno, da bi mogla slediti odločitev o britanskem stališču do francoske note pred povratkom Bevina, ki se bo vrnil v London šele po Božiču, če o vprašanju odnošajev do Španije ne bodo razpravljali tudi v Moskvi.

Ameriško zunanje ministrstvo je naznanilo, da je vlada Združenih držav prejela francosko noto. Vsebine note niso objavili.

Francoski ministrski svet je na svojem zasedanju sklenil povišati plače uslužbencem javnih obratov. Poleg tega je sklenil ustanovitev vrhovnega komisariata za zadeve Nemčije, ki bo podrejen ministrskemu svetu. Vlada je nadalje sklenila predložiti ustavodajni skupščini v podpis besedilo pogodbe iz Bretton Woodsa in besedilo posojila, ki ga je ponudila Franciji «Import and Export Bank».

Bidault o francoski politiki

Francoski zunanji minister Bidault je na zborovanju ljudskega republikanskega gibanja govoril o moskovskem sestanku. Izjavil je, da je Francija dobila zagotovila, da ne bo predmet moskovskih razgovorov v odsotnosti francoskih zastopnikov nobeno vprašanje, ki zadeva Francijo. Bidault je dejal, da ima Francija vso pravico, da jo vprašajo za svet v onih vprašanjih, ki zadevajo zavezniško politiko v Nemčiji in dodal: «Osrednja uprava v Nemčiji je lahko mogoče primerna, toda mi nočemo trajne primernosti žrtvovati za prehodno. Prepričan sem, da se bodo stvari končno uredile.»

Blum kritizira

«Reuter» poroča, da kritizira bivši ministrski predsednik Leon Blum v svojem listu «Populaire» politiko francoske vlade v Nemčiji ter pravi, da je obrnjena bolj v preteklost, kot pa v sedanjost in bodočnost.

Blum obžaluje obstrukcionistično zadržanje Francije v Osrednji nadzorstveni komisiji, ko De Gaullova vlada rešitev upravnih in tehničnih vprašanj, pred katerimi stoje vse zavezniške sile, zapostavlja predhodni rešitvi rensko-vestfalskega vprašanja.

Blum zastopa rešitev na osnovi pripoznanja dejstva, da se koristi Francije ne smejo deliti od koristi ostalih zaveznikov.

Atomski razgovori Washington - Moskva

Attlee, Truman in King v družbi sodelavcev na novembrskem atomskem sestanku v Washingtonu. Od leve proti desni: Attleejev tajnik Rowan, dr. Vannevar Bush, britanski atomski strokovnjak general Jacob, republikanec Charles Eaton iz New Jerseyd, senator Brien McMahon iz Connecticuta, kvadski poslanik Lester Pearson, zunanji minister Byrnes, demokrat Sol Bloom iz New Yorka in admiral William Leahy.

Ugoden sprejem Trumanovega predloga

Oba kitajska tabora pozdravljata nasvet predsednika Združenih držav - Komunistični odposlanci prispeli v Čungking

Čungking, 18. decembra

Izjava predsednika Trumana o ameriški politiki na Kitajskem, v kateri se je zavzel za pravično in stvarno soudeležbo kitajskih komunistov pri sedanji vladi v Čungkingu, sta sprejela oba kitajska tabora z navdušenjem.

Predstavniki kitajske vlade so izjavili, da se politika, ki jo je napovedal predsednik Truman, popolnoma strinja s politiko njihove vlade. Glasnik kitajskih komunistov pa je izjavil, da z navdušenjem sprejemajo stališče predsednika Trumana, ker je v skladu z željo komunistov po širši koalicijski vladi, kot pa je vlada ene same stranke.

Za koalicijsko vlado

Dasi še niso zavzeli uradnega stališča, je neki glasnik vladnih krogov zatrdil, da je izjava predsednika Trumana razpršila bojazen, da bi se ameriška politika lahko razvila neugodno za Kitajsko. Z velikim zadoščenjem so sprejeli zagotovilo predsednika Trumana, da bodo nudili kitajski narodni vladi primerno podporo.

V komunističnih krogih so z zadovoljstvom sprejeli izjavo, da ne obsega ameriška pomoč vojaškega posega, ki bi vplival na potek kitajskih notranjih bojev.

Komunistični glasnik je še dodal: «Upamo, da bo ta točka jasnejša, ko bo prispel general Marshall.»

Komunisti so posebej naglasili, da pomeni izjava predsednika Trumana prvo priznanje Združenih držav, da predstavlja narodna vlada samo eno stranko in da se je redvoumno izrazil za koalicijsko vlado. Splošni vtis, ki ga je napravila izjava je, da bo koristila izidu konference med obema strankama, ki bi se morala pričeti 21. decembra v Čungkingu. Razni kitajski komunistični voditelji so prispeli z letalom v Čungking, kjer se bodo udeležili konference, ki bo dala kitajskemu narodu narodno edinost in mir. Na čelu skupine je general Hu En Lei, podpredsednik kitajske komunistične stranke. Dva druga delegata sta že v Čungkingu, tako da je komunistična delegacija zdaj polnoštevilna.

Sporazum o Mandžuriji

Po poročilih iz kitajskega vira sta Kitajska in Sovjetska zveza sklenili sporazum za prenos uprave Mandžurije, ki je pod sovjetskim nadzorstvom, na Kitajsko. Sporazum so sklenili v soboto v Cinsienu ob udeležbi Čiang Čung Kucja, sina generalisima Čangkajška in generala Tu Li Minga, kitajskega poveljnika v Mandžuriji. V načelu so dosegli tudi sporazum o vprasanju vojaške oskrbe kitajskih sil in o pogojih za izročitev obrambnih naprav v Mandžuriji.

V Pekingu so na čast generalisima Čangkajška in njegove soproge priredili mimohod dveh polkov ameriških mornariških strelcev. Ob tej priliki je generalisim odlikoval 13 častnikov z «bronasto zvezdo» ker so se izkazali v bojih na Pacifiku in pri razoroževanju Japoncev v severni Kitajski. Štiri druge strelce je odlikoval z bronasto kolajno.

Figl za odpravo zasedbenih področij

Dunaj, 18. decembra

Novi avstrijski kancler Leopold Figl je izjavil nekemu dopisniku «United Press», da je prva in glavna naloga pri dosegi politične in gospodarske enotnosti v Avstriji v tem, da odpravi štiri zasedbena področja v deželi.

Figl je dejal, da bi želel doseči zavezniško privolitev ter vzpostaviti redne diplomatske in gospodarske odnosaje s sosednimi narodi, posebno z Madžarsko, Češkoslovaško in Jugoslavijo. Figl je objasnil potrebo gospodarske enotnosti v Avstriji, če hočejo, da vzdržijo do konca februarja, ko upajo, da bo prispela prva pomoč ustanove UNRRA.

Figl je izjavil, da bi odstranitev zasedbenih predelov omogočila prevoz živeža

Za internacionalizacijo Porurja

London, 18. decembra

Polkovnik Walter Elliot, bivši minister za zdravstvo in poznejši ravnatelj tiskovnega urada v vojnem ministrstvu, poudarja v «Timesu» nujnost internacionalizacije Porurja, čigar premog je «gibalo polovice kontinenta».

«Zahodna Evropa se vrti na rurskem premogu, kakor se vrata vrtijo na tečajih», piše Elliot. Pisec trdi, da bi vrnitev Porurja Nemčiji pomenila novo vojno; zato je nujno, da področje internacionalizirajo, da ne sme dobiti lastne avtonomne uprave in da mora biti zasedeno po mešanih zavezniških divizijah.

OTVORITEV BOLGARSKEGA SOBRANJA

Za predsednika izbran komunist Kolarov - Kraljev prestolni govor - Širokogrudna amnestija

Sofija, 18. decembra

V soboto je bila v Sofiji otvoritvena seja Sobranja. Prisostvovali so ji regenti, vsi člani vlade, patrijarh Stefan, diplomatski zbor, predstavniki vojske in številni predstavniki domačega in tujega tiska. Skupščino je otvoril ministrski predsednik Kimon Georgijev. Za predsednika je bil imenovan Vasilij Kolarov, član bolgarske delavske stranke (komunist), ki je dobil 263 izmed 269 glasov.

Vasilij Kolarov, ki je eden izmed vodilnih bolgarskih komunistov, se je pred kratkim vrnil iz Moskve v Sofijo.

Za podpredsednika sta bila izbrana agrarec Georgij Trajkov in Peter Orlatov, ki pripadata stranki «Zveno». Predvidevajo, da bo po novem parlamentarnem postopku mogoče imenovati še dva druga podpredsednika, ki bosta predvidoma člana socialdemokratske in radikalne stranke.

Ko je novi predsednik skupščine položil običajno prisego, je regent Venelin Ganev prečital kraljev prestolni govor, v katerem stoji med drugim:

«Kljub vladi zatiranja, bolgarski narod ni nikdar odobril nasilnih metod, ki so pahnile Bolgarijo v vojno ob strani Nemčije. Enako ni nikdar odobril vojne napovedi proti angleški in ameriški demokraciji. Pod vodstvom narodno osvobodilne fronte so se Bolgari neprenehoma in junaško borili proti tujemu okupatorju in proti vsem tistim, ki so služili tujim koristim in v Bolgariji podpirali vlado zatiranja. Ko so voditelji dovedli deželo v tragičen položaj in prislili celo našo osvoboditeljico SSSR, da nam je napovedala vojno, je bolgarski narod s pomočjo oddelkov vojske in partizanov prijel za orožje, da bi vrgel vladajoči režim in vzpostavil v novi bolgarski državi ljudsko vlado.

Nova vlada je, upoštevajoč voljo bolgarskega naroda, popolnoma spremenila svojo zunanjo politiko in krenila na pot miru z zavezniki.

Nova ljudska vojska je stopila v boj in po trdih bojih in junaških dejanjih prehodila Macedonijo, Srbijo in Madžarsko, da bi pripomogla k osvoboditvi naših bratov. Ramo ob rami z bojevniki nepremagljive Rdeče armade in s slavnimi vojaki maršala Tita, pod visokim poveljstvom generalisima Stalina je ta vojska po mnogih krvavih bojih in trdih žrtvah prispela v Avstrijo. Na ta način je prispevala s krvjo k zmagi demokracije v Evropi.

Prestolni govor nadaljuje: «Upoštevajoč voljo bolgarskega naroda, ki je vedno gojil in goji prijateljska čustva do angleške in ameriške demokracije, si bolgarska vlada prizadeva, da bi vodila iskreno politiko korektnosti in sodelovanja s tema velesilama. Vesela je, da je že sklenila sporazum z maršalom Titom, kar znači pričetek nove dobe bratstva in iskrenega ter tesnega prijateljstva z Jugoslavijo».

Moskovski radio je včeraj objavil, da so bolgarski regenti na predlog vlade podpisali amnestijo za 806 oseb.

Zaradi amnestije, ki jo je pred pričetkom volivnega boja obljubil Kimon Georgijev, so 502 osebi izpustili, ostalim 304 pa so kazen zmanjšali.

Sprejem pri papežu

Vatikansko mesto, 18. decembra

Papež je v privatni avdijenci sprejel mons. Jožefa Patricija Hurleya, škofa pri Svetem Avgustinu v Združenih državah, ki je bil imenovan za regenta apostolske nunciature v Jugoslaviji. Hurley, ki je pred nekaj dnevi prišel v Rim, je imel v soboto razgovore z voditelji državnega tajništva. V najkrajšem času bo odpotoval v Beograd. Sveta stolica upa, da se mu bo pri jugoslovanskih oblasteh posrečilo normalizirati katoliško življenje.

Združenje izdajateljev časopisov je danes sklenilo, da prodajajo časopise v severni Italiji po 4 lire, podobno kakor so to odredili v srednji in južni Italiji.

POOSTRENO NADZORSTVO V NÜRNBERGU

Prepoved Jodlovi ženi-Ukrepi za preprečitev samomorov - Pred pričetkom čitanja francoske obtožbe

Nürnberg, 18. decembra

Včeraj se je pričel peti teden, razprave v Nürnbergu. V okolici sodišča so poostrili varnostne ukrepe. Vojaškim stražam so dali posebna navodila, da bi preprečili samomore obtožencev. Izdali so tudi novo odredbo, ki prepoveduje obtožencem pogovore z novinarji.

Iz okolice sodnika Jacksona so izvedeli, da razprava pred koncem aprila verjetno ne bo končana. Za zadi poostritve varnostnih ukrepov in po ponovnem pregledu nemškega osebja v justični palači so odstranili ženo obtoženca Jodla, ki je bila tajnica dr. Exnerja, odvetnika njenega moža. Poveljnik mednarodnega vojaškega sodišča Watson je naznanil, da so Jodlovi ženi prepovedali vstop v justično palačo.

Po Watsonovi odredbi so nadalje odstranili dr. Max Schulemanna, tajnika Ribbentropovega branilca, Erno Merkel, tajnico odvetnika obtoženca Hessa in Georga Wiegarta, vratarja justične palače.

Dognali so, da niso bili vsi člani nacistične stranke.

Glavni ukrep, da bi preprečili samomorilne poizkuse, je bila namestitev železne mreže v sobi, kjer se razgovarjajo branilci z obtoženci. Do zdaj so sedeli ob majhnih mizicah in so lahko svobodno izročali listine. Zdaj pa so postavili med nje tenko mrežo. Če želi branilec obtožencu izročiti listino, jo mora predati ameriškemu stražniku, ki jo pregleda, če niso v njej skrite britvice in podobni predmeti ter jo šele nato preda obtožencu skozi okence. Drugi ukrep predstavljajo mreže, ki so jih postavili ob straneh stopnišča, po katerem odhajajo obtoženci v sobo k zajtrku.

Poročajo, da so obtoženci želeli videti za Božič svoje žene, ker je to običaj po nemškem zakonu, toda Watson je dovoljenje odklonil.

S čitanjem francoske obtožnice boto začeli v začetku januarja, Trajalo bo nekaj tednov. Otvoritveni govor voditelja francoske obtožbe Françoisa D. Menthona bo trajal en dan. Nato bo govoril tožitelj Dubost, ki bo opisal nemška grozodejstva na Norveškem, Nizozemskem, v Belgiji, Luksemburgu, na Danskem in v Franciji. Francozi so zadovoljni z dosedanjim vodstvom razprave.

ZADNJE VESTI

Stalin se vrnil v Moskvo. 21. t. m. bo dopolnil 66 let.

Ameriški senat predlaga neomejeno naseljevanje Židov v Palestini.

Kongres poslal Trumanu predlog za dodatno izplačilo preko 337 milijonov funtov ustanovi UNRRA.

Notranji minister odklonil pomilostitev John Ameryja. Eksekucija verjetno jutri.

Poslovilna parada britanskih čet danes v Oslu. Govor kralja Haakona.

Soekarno z ministrskim predsednikom po Javi, da vzpostavi red.

V Croydonu uničili nemško bombo.

Božična številka «Glasa zavezникov» bo izšla v ponedeljek, 24. dec., na 8 straneh. Vsebina bo pestra, poučna in zabavna.

Nova sovjetska petletka

Za popolno obnovo narodnega gospodarstva Veliki načrti na gradbenem, industrijskem, prometnem, zdravstvenem in drugih področjih

Moskva, 18. decembra

Petletka, ki jo bodo uvedli v Sovjetski zvezi in s katero mislijo v letih 1946-1950, popolnoma obnoviti narodno gospodarstvo, bo v kratkem stopila v veljavo. Podrobnosti in številke nove petletke so zaenkrat še tajne. Zelo verjetno je, da jih tudi kesneje ne bodo izdali. Toda kljub temu je o novi petletki nekaj poročil, ki kažejo na veliko delo, ki ga mislijo izvršiti na vseh področjih sovjetskega življenja v prihodnjih petih letih.

Vsi v Sovjetski zvezi — od generalisima Stalina do zadnjega delavca — razpravljajo o novi petletki. Petletka predvideva zgraditev 5 milijonov hiš, ki naj nadomestijo po vojni uničena poslopja in odpomorejo velikemu pomanjkanju stanovanj. Sklenili so povečati težko industrijo v donski kotlini, v Kuzbasu in na Uralu. Sklenili so tudi, da bodo zgradili velikansko električno centralo, ki bo 25 krat močnejša kot Dnjeprostroj, ki je bila pred vojno največja centrala v Evropi.

Izdelali so načrt, za povečanje avtomobilskih tovarn «Molotov» v Gorkem. Dnevno bodo izdelali 1000 avtomobilov. Tisoče vojaških letal bodo predelali za civilno porabo. Potniški in blagovni promet na civilnih letalskih progah bodo zvišali na petkratni.

Vzpostavili bodo nove pomorske proge na Baltskem, Belem, Kaspijskem in Crnem morju ter na Daljnem Vzhodu. Obnovili bodo pristanišča, ki so bila uničena med vojno. Nov zagon bodo dali tudi ladjedelnicam. Povečali bodo omrežje železniških prog in nove železniške proge bodo Sovjetsko zvezo zvezale s Sibirijo, Daljnim Vzhodom, Uralom in z Osrednjo Azijo. Pri tem delu bodo zaposlili 3 milijone delavcev.

Začeli bodo veliko kampanjo proti jetiki, raku in malariji. Izboljšali bodo zdravniško pomoč. Ustanoviti mislijo nove bolnice v vsakem mestu in vasi. V Ukrajini so dali n. pr. 60 tisoč postelj na razpolago za bolnice.

Ukinitev informacijskega ministrstva

London, 18. decembra

Ministrski predsednik Attlee je v spodnjem domu izjavil, da bodo britansko informacijsko ministrstvo ukinili in ustanovili neko drugo informacijsko službo z zmanjšanim obsegom.

Po tiskovnih poročilih bo omenjena družba s pomočjo nekega centralnega urada dopolnjevala obveščevalno službo različnih vladnih uprav.

Božična številka «Glasa zavezникov» bo izšla v ponedeljek, 24. dec., na 8 straneh. Vsebina bo pestra, poučna in zabavna.

TITOV ČLANEK

Zažgali so stotine vasi, in pobili ter mučili in odvlekli v italijanska koncentracijska taborišča na stotisoče mož, kar dokazuje, da niso bili italijanski fašistični okupatorji nič manj živalski od Nemcev. Zdaj ni pravi čas za naštevanje strašne škode, ki jo je pretrpela naša država pod zasedbo italijanskih čet. To storim samo zaradi tega, da obvestim današnje italijanske uradne kroge, da vodimo o tem strog račun in da ne bi mogli oni zatisniti očesa pred očividnostjo teh dejstev.

Ves italijanski tisk soglasno obtožuje Jugoslavijo, da ima baje interniranih več tisoč italijanskih državljanov iz področja A. Te obtožbe so popolnoma izmišljene in ne odgovarjajo resnici. Ko je naša vlada ob sklenitvi beograjskega sporazuma razpravljala o določitvi demarkacijske črte v tako zvani Julijski krajini, je odločno odklonila zahtevo zaveznikov, naj vrne internirance, italijanske državljane, ki so jih baje odpeljale s seboj jugoslovanske oblasti pri umiku iz področja A. Jugoslovanska vlada je to zahtevo odklonila zaradi dejstva, ker teh internirancev v Jugoslaviji ni in jih tudi ni bilo. Kljub temu so po zavezniških oblasteh vseskrat predložili jugoslovanski vladi seznam 2.500 domnevnih italijanskih internirancev. Ta seznam je prav dvomljive vsebine. Po poizvedbah so ugotovili, da so bile izvestne osebe, ki so navedene v tem seznamu, med partizansko vojno v letih 1942, 1943 in 1944 ubite v bojih proti jugoslovanskim partizanom in so pripadale italijanskim fašističnim in nemškim četam. V ta seznam so tudi vključene osebe, ki so pripadale organizaciji «Todt» in še celo nekaj nemških državljanov, ki so jih pozneje našli v Nemčiji. V seznamu so tudi navedene osebe iz področja B., ki je pod jugoslovansko vojaško upravo. Vsebuje celo nekaj jugoslovanskih državljanov, ki bivajo v Jugoslaviji in vojakov italijanske vojske, ki so padli ali so vojni ujetniki. Največ pa je oseb, ki prebivajo v področju A in ki uživajo največjo svobodo pod zavezniškim vojaškim poveljstvom, kot n. pr. št. 261 v tem seznamu, Antonia Cernelli, bivajoča v Trstu, in št. 97, Giordana Kumara, bivajoča v Gorici. Vključenih je tudi nekaj odvedenih, kot n. pr. št. 22, Bernardo Hranivoj, bivajoč v Ajdovščini in št. 284, Jezdina Desidero, bivajoč v Alboni, član narodno osvobodilnega odbora itd. Dalje so na seznamu osebe, ki so bile vpisane v Mussolinijevo republikansko stranko, vojaki SS oddelkov, ki se najbrž skrivajo v Italiji, ali pa so zaprti v naših taboriščih kot vojni ujetniki, kakor n. pr. št. 672, Trodo Vincenzo, ki je vojni ujetnik. Končno so na seznamu osebe, ki so že od 1. avgusta 1943 v koncentracijskem taborišču v Buchenwaldu in ki so bile ves čas tam ter čakajo, da se bodo mogle vrniti v svojo domovino.

Ti in podobni primeri, ki sem jih omenil, dovolj jasno dokazujejo namero italijanske vlade, da naprti Jugoslaviji vse stvari, ki jo morejo kompromitirati, da bi tako italijanska vlada nekoliko zmanjšala dejstva, ki jih vsebuje jugoslovanska obtožnica proti Italiji. Na podlagi tega slabo sestavljenega seznama domnevanih internirancev so stavili nekateri odgovorni ljudje italijanske vlade našim zastopnikom pogoj za pogajanja o vzpostavitvi rednih odnošajev, da Jugoslavija vrne osebe, ki jih obsega seznam. Kaj pomeni to? To pomeni, da razredi, ki zdaj vladajo v Italiji in ki jih podpirajo iz tujine, niso samo zainteresirani, da vzpostavijo dobre odnošaje z Jugoslavijo. To pomeni, da nekateri izmed odgovornih ljudi in morda večina teh v Italiji želi s prepovedanimi in umetno narejenimi ovirami izogniti se obveznostim, ki jih ima Italija do Jugoslavije, do države, ki je bila žrtev napada.

«Ali želi Jugoslavija, da se vzpostavijo dobri odnošaji z Italijo? Da, Jugoslavija to hoče, toda pod kakšnimi pogoji? *Pod pogoji, da italijanska vlada odkritosrčno prizna, da je bila Jugoslavija žrtev italijanskega napada* (bodisi Mussolinijeveda ali kakšnega drugega, to nima nobene važnosti), ker je to zgodovinsko dejstvo. Drugič: *Italija se mora zavedati ogromnih žrtev in škode, ki jih je Jugoslavija trpela med zasedbo fašističnih čet.* Tretjič: *Italija mora priznati upravičene jugoslovanske zahteve po ozemlju. Vsot vojnih odškodnin in ozemeljskih zahtev ni mogoče prej dokončno določiti, kot šele pri pogajanjih. Jugoslavija in ne Italija more kaj zahtevati.* Jugoslavija je pripravljena, da gre do skrajnosti, da sklene sporazum z Italijo v interesu dobrih bodočih odnošajev med obema državama ter v prid vzpostavitve trajnega miru. Jugoslavija ne želi Italiji nčesar slabega, še manj pa italijanskemu delavstvu. *Jugoslavija ne želi materialnega uničenja Italije, toda Jugoslavija se ne more odpovedati svojim pravicam do vojne odškodnine, ker so te njej neobhodno potrebne. Italijanska vojna odškodnina bi mogla vsaj popraviti ogromno škodo, ki jo je napravila italijanska zasedba ter bi omogočila, da se Jugoslavija opomore zaradi ran, ki jih ji je zadala Italija.*

«Zavedamo se, da so italijanski delavci v zelo težkem gospodarskem položaju. Fašistične dogodivščine, predvsem zadnja krvava vojna, so povzročile italijanskemu narodu velike izgube. Toda največja teža žrtev, ki jih je Italija prizadela drugim narodom, mora pasti na tiste, ki so odgovorni za te dogodke.

«Zato je potrebno, da italijanski narod, ali da bolj natančno povem, prave demokratske sile Italije, onemogočijo fašistične izzivače, ki si znova z vso svojo silo prizadevajo, da bi vzbudili sovraštvo italijanskega naroda do jugoslovanskih narodov. Nekatere razne izmišljotine fašističnih in fašistično usmerjenih časnikov v Italiji o preganjanju italijanskega življa na slovenskem Primorskem, morejo škodovati italijanskemu prebivalstvu, kakor tudi Italijanom v Jugoslaviji, ki živijo pod jugoslovansko vojaško upravo in ki imajo iste pravice kot slovensko in hrvatsko prebivalstvo. To dejstvo je zelo znano odgovornim možem v Italiji, a kjub temu govorijo fašistom, da širijo najbolj nesramne laži o preganjanju italijanskega prebivalstva.

Da, celo še več. Sami govorijo in pišejo o domnevanem preganjanju Italijanov pod jugoslovansko vlado. Zakaj je to potrebno in kam to vodi? Ali mislijo, da bodo tako izboljšali odnošaje z Jugoslavijo? Ali mislijo, da bodo spremenili javno mnenje sveta s tem, da napačno slikajo položaj v Istri in na slovenskem Primorju? In ko se tako obnašajo, ali mislijo, da bodo dosegli svoj namen in bodo spet dobili tisto ozemlje, ki so ga nekoč dobili na krivičen način?

Dobro bi bilo, da bi se italijanski uradni krogi dejstev pogumno lotili. Ogledati bi si morali položaj na tem ozemlju in skušali stopiti v zvezo s sedanjo Jugoslavijo, da rešijo vsa vprašanja in odstranijo vse, kar bi moglo ovirati prijateljske stike med obema državama. Nova Jugoslavija je rešila svoja narodnostna vprašanja, na najbolj demokratski način. Narodnostne manjšine v Jugoslaviji imajo vse možnosti in vse pravice za kulturni in narodnostni razvoj in nespametno bi bilo trditi, da za Italijane ne obstojajo iste pravice, kot jih imajo druge manjšine.

Doslej so razmere na ozemlju, ki je pod jugoslovansko vojaško upravo pokazale, da so odnošaji med Italijani, Hrvati in Slovenci kar najboljši. Jasno je, da je to mogoče edino le zaradi tega, ker je oblast na tem področju popolnoma v rokah ljudstva. Zato ni elementov, ki bi mogli ogražati te odnošaje na tem ozemlju. Ti elementi izhajajo samo s strani fašističnih Italijanov, ki se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da mora to področje postati jugoslovansko. To so dejstva. *Mi smo trdno odločeni, da vztrajamo pri svojih zahtevah, ker so opravičene.* Ako bi uradni krogi v Italiji priznali te zahteve, morejo ustvariti možnost za prijateljsko rešitev vseh spornih vprašanj v korist obeh držav. Nemogoče je kaj doseči s sovražnim vedenjem, obrekovanjem in natolcevanjem.

Blato, ki ga reakcionarji in fasisticni elementi mečejo na Jugoslavijo ter na njene predstavnike, pada na njih same. Način pisanja izvestnega italijanskega tiska ni vreden civiliziranih narodov. To je znani Göbbelsov in Mussolinijev ton ki vstaja. Italijanski fašistični elementi delajo z vso močjo, da vzbudijo v italijanskem narodu D'Annunzijev duh in ga pridobijo za nove nevarne pustolovščine.

Mislim, da ima italijanski narod dovolj teh dogodivščin in da bo spoznal njihovo izzivanje. Italijansko delavsko ljudstvo, ki prebiva v mestih in vaseh, ima v sosednjih narodih jugoslovanske republike resnega prijatelja, ki želi živeti v najboljših odnošajih z italijanskim narodom.

Moja želja je končno ta, da bi naši zavezniki razumeli, da ni Jugoslavija kriva, če ni bilo doslej mogoče vzpostaviti diplomatskih odnošajev z Italijo. Toda mi tudi želimo, da zavezniki priznajo naše upravičene zahteve, naše žrtve, škodo, ki smo jo trpeli, materialno in moralno trpljenje naših narodov v pokrajinah, ki so bile pod italijansko zasedbo.

Popolno razumevanje, ki bo rešilo vsa ta vprašanja, ki zadevajo Jugoslavijo in Italijo, bo moglo mnogo prispevati k vzpostavitvi miru, ker na ta način bomo odstranili v tem delu Evrope elemente, ki morejo biti povod za nemir in negotovost.

Albanija zaplenila italijansko banko v Tirani

Albanska vlada je zaplenila v Tirani podružnico «Banco di Napoli», kakor tudi vso premično in nepremično premoženje uradnikov tega zavoda.

V spodnji zbornici so vprašali o namenih propagande lista «L'Uomo qualunque»

Laburistični poslanec major Wilkes je zahteval od zunanjega ministra Bevina informacije o fašističnem gibanju, ki ga organizira v Italiji Giannini preko časopisa «L'Uomo qualunque». Zahteval je pojasnila o izvoru papirja, ki ga rabijo za časnik. Bevin je odgovoril: «Lahko ste prepričani, da zavezniške oblasti v Italiji pozorno sledé tej stvari» in dodal, da bo izvršil preiskavo, da lahko odgovori na drugi del interpelacije.

Avstrijski vojni zločinec si je vzel življenje

Ameriški tisk javlja, da je voditelj nacistične skupine v Neunkirchenu v Spodnji Avstriji napravil samomor v Saalfeldenu v bližini Salzburga. Nacist Paul Klammer je bil na seznamu avstrijskih vojnih zločincev.

Umetno dihanje

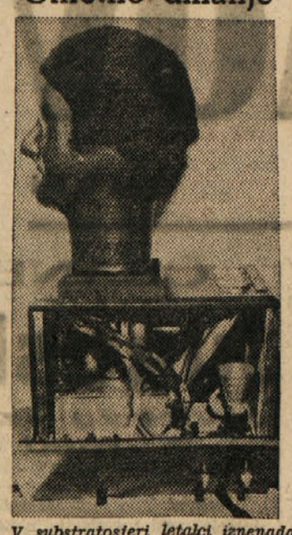

V substratosferi letalci iznenada opazijo, da jim dihalna priprava ne deluje več v redu. Zaradi pomanjkanja zraka lahko letalec umre v teh višinah. Neka ameriška družba je naredila «mehanično človeško glavo», s katero so preučevali, kakšna količina zraka je človeku potrebna, da se ne zaduši. Stroj ima tak videz živega človeka, pravijo strokovnjaki na letališču Wright, da lahko ne samo diha skozi usta in nos, temveč tudi kadi cigarete.

Po obliki in merah je stroj podoben človeški glavi. Lobanja je lesena in prevlečena z «neoprenom», neko vrsto umetnega kavčuka. Dihanje povzročajo umetna pljuča, ki delujejo električno in so povezana z «glavo» z žicami ter cevmi. S posebnimi pripravami urejujejo «dihanje» te glave: hitro ali počasi. Kisik, ki ga pošiljajo v «glavo», gre skozi mokro cev. Na ta način prihaja iz umetne glave dah. Pri nizkih temperaturah, kakršne so v substratosferi, tudi ta vlažni kisik zmrzne — kar se je že zgodilo letalcem v teh višinah. Pri 40 do 50 stopinjah pod ničlo namreč preprečuje zmrzovanje zračnih hlapov dohod in izhod kisika, kar povzroči najprej omotico, nato izgubitev zavesti in končno smrt.

Pomembnost rotacijskega stroja

«Reader's Digest» («Izbrano čtivo») je največji ameriški mesečnik poljudne prirode, ki ga tiskajo danes v več kot 5 milijonih izvodov. Leta 1942 je imel mesečnik naklado 4.100.000. Že v tem je dosegel naslov največjega mesečnika na svetu.

Tedaj je mesečnik prinesel nekaj podatkov, kaj pomeni vsa ta poplava tiskanega papirja za tiskarno. List so začeli tiskati na majhnem stroju, hitrem, poceni in dobrem. Tiskal je lahko 16 strani skupaj.

Decembrska številka leta 1940 «Reader's Digesta» je imela 176 strani. Če bi list imel samo stroj, na katerem so tiskali prvo številko, bi torej potreboval 11 različnih form. Ta stroj, v katerega so papir vlagali z roko, se je vrtil osem ur na dan. Če bi še danes tiskali na isti stroj 40 ur na teden in vsak teden v letu, bi decembrsko številko skončali ravno v 22 letih.

Ker ima «Reader's Digest» več strani v treh barvah, bi morali tiskati še nadaljnih šest let, da bi skončali eno samo številko. Dvobarvni ovitek bi tiskali dve leti. Precej časa bi vzelo še šivanje in vezanje mesečnika. Približno čez trideset let bi lahko začeli tiskati drugo številko.

Ti podatki seveda niso mnogo vredni, pravi uredništvo lista, kajti s takšnimi tehničnimi sredstvi ne bi nikoli dosegli milijonskih naklad. Pač pa ti podatki pripomorejo sodobnemu čitatelju, da s spoštovanjem obstoji pred ogromnimi rotacijskimi stroji, ki opravijo vse opisano delo v nekaj dnevih, če že ne urah.

Stroji na ročno vlaganje so uporabni danes samo se za manjše liste. Pri njih vlagajo strojniki velik list papirja, ki ga potem zganejo na 16 strani. Rotacijski stroj (t. j. vrtilni) pa deluje drugače: papir je navit v obliki velikih navojev in teče med cilindri, na katere so pritrjene okrogle plošče. S tem je brzina tiskanja izredno povečana.

TRŽAŠKA KRONIKA

TISKOVNA KONFERENCA

POLKOVNIK BOWMAN O UKINITVI „PRIMORSKEGA DNEVNIKA"

Ostala razpravljanja: pred spremembo kazenskega zakonika - Zločini in policijska ura itd.

V začetku včerajšnje tiskovne konference je podal polkovnik Alfred C. Bowman kratko poročilo o ukinitvi «Primorskega dnevnika».

Izjavil je, da je urednik omenjenega lista objavil nekaj poročil, glede katerih so od njega zahtevali, da jih umakne. Nesporno je bilo, da poročila niso bila resnična. Urednik je priznal, da niso bila resnična ter je pristal na to, da jih bo umaknil. List so ukinili, ker ni držal svoje obljube.

Polkovnik Bowman je dejal, da je zaradi te ukinitve določeni del slovenskega prebivalstva brez časopisa, ki ga potrebuje. «S stališča čitateljev želim, da bi časnik spet kaj kmalu lahko izhajal,» je izjavil. Tozadevna pogajanja med lastniki in A.I.S. so v teku in so že nekoliko napredovala».

V teku konference je visji častnik za civilne zadeve polkovnik Alfred C. Bowman sporocil, da so vnesli v kazenski zakonik spremembe, ki bodo razbremenile obtoženca, ako bo dokazano, da je javni uradnik s svojim samovoljnim aktom prekršil meje svoje pristojnosti. Zadevne spremembe zdaj prevajajo in jih še niso objavili v Uradnem listu.

Glavni predmet, o katerem so razpravljali na včerajšnji konferenci, pa so bili zločini in nasvet za ponovno uvedbo policijske ure. Častnik za javno varnost, major W. A. Moody, ki je razpravljal o tem vprasanju, je ponovil svojo izjavo, ki jo je dal na eni izmed prejšnjih konferenc, da zločini ne naraščajo in da jih v Trstu ni več, kakor v drugih italijanskih mestih. Rekel je, da bi policijska ura s policijskega stališča gotovo pomagala, toda o tem vprašanju mora odločiti Zavezniška vojaška uprava. Se pred kratkim časom so vsi prosili za odpravo policijske ure.

Polkovnik Bowman je pripomnil, da so policijsko uro odpravili na njegov predlog in da bi ponovna uvedba policijske ure pomenila korak nazaj. Potrebno bi jo bilo uvesti le, če bi bilo število zločinov večje, kakor poročajo o njih. «Mi pa ne moremo mirovati», je dodal polkovnik Bowman, «marveč moramo storiti vse, kar je v naši moči, da bomo zločine odpravili, čeprav v tem pogledu tukaj ni slabše kot drugje».

Nošnja orožja

Častnik za javno varnost je nadalje obravnaval vprašanje, ki zagovarja podelitev dovoljenj za nošnjo orožja ljudem, ki se ponoči vračajo z dela. Ponovil je, da policija ne daje orožja samo za namene samoobrambe, marveč le v posebnih primerih, kjer je treba varovati lastnino in denar.

Razveljavitev zasege restavracij

Zastopnik 55. okrožja, podpolkovnik Devereux, je na konferenci govoril o vprasanju razveljavitve zasege restavracij in javnih lokalov. Naglasili so, da so imeli znatno škodo nekateri lastniki, ki so jim po vrsti zaplenili hiše Nemci, Jugoslovani in zavezniki. Zagovarjali so sistem izmenjave, da bi pravičneje porazdelili bremena zasege. Polkovnik Devereux je omenil mnogo praktičnih težav, ki ovirajo tak načrt. Vsekakor pa se bavijo z vprašanjem, da bi razveljavili izvestno število rekviranih restavracij.

Podpore za brezposelne

Neki časnikar je v svojem vprašanju omenil nenavaden položaj, ki je nastal na tem podrocju pri izplačevanju podpor za brezposelnost. Ljudje, ki so imeli to čednost, da so bili pristaši fašistične stranke, so si v preteklosti zagotovili dobre službe, dobivajo zdaj podpore za brezposelnost, čeprav niso več v službi, medtem ko poštani in lojalni ljudje, ki niso hoteli podpirati fašizma in so jih zaradi tega mnogokrat preganjali, ne dobivajo teh podpor, ker so odklonili delo za nacifašiste. «Tako je izplačevanje podpor dejansko nagrada za fašiste in njihove podpornike», pravi vprasanje, «medtem ko so na drugi strani tisti, ki so trpeli za demokracijo, obsojeni na nadaljnje stradanje».

Polkovnik Bowman je rekel, da ni mogoče zanikati, da se navidezno kaj takšnega dogaja. To težavo so imeli zavezniki pri vsem napredovanju po Italiji in je ni bilo lahko preprečiti. Ena rešitev je ponovna zaposlitev ljudi, ki so iz takšnih vzrokov opustili delo pod fašizmom. So pa ljudje, ki so opustili svoje delo že pred desetimi leti in v takih primerih je težko dolociti, kako daleč nazaj naj se razširi podpora za brezposelnost. Vsekakor je Zavezniška vojaška uprava določila te podpore, da bi pomagala le tistim, ki so bili odpuščeni, ali so morali zapustiti delo po 1. septembru 1945, v času, ko je bilo, je naglasil polkovnik Bowman, čiščenje v znatni meri že izvršeno.

Podpore za uslužbence Zavežniške vojaške uprave

Naslednje vprašanje pravi, da nameščenci Zavezniške vojaške uprave ne dobijo niti podpore za neprostovoljno (povojno) brezposelnost, niti družinske podpore, niti kake druge podpore, ki jih dobivajo nameščenci večine zasebnih podjetij. Vprašali so, ali Zavezniška vojaška uprava ne bi mogla razširiti te ugodnosti tudi na svoje nameščence.

V odgovor so povedali, da ljudje, ki delajo za zavezniške sile, uživajo iste gospodarske ugodnosti, kakor zasebni nameščenci in da imajo tudi pravico do neprostovoljne brezposelnosti, ki je bila od 1. novembra 1945 povišana na 175 lir dnevno. Po navodilih Zavezniškega glavnega stana bo ta znesek spremenjen. Zadevo družinskih podpor preučujejo.

Avtobus k Sv. Alojziju

Nato so razpravljali o položaju 17 tisoč prebivalcev v cetrti sv. Alojzija. Odkar vozi cestna železnica le ob vznožju hriba, nima ta četrt nikakega javnega prometnega sredstva. Ali ne bi bilo mogoče, da bi obnovili avtobusni promet, ki ga je pred in med vojno opravljal ACEGAT?

Častnik pri prometnem oddelku je odgovoril, da so stopili v stik s podjetjem ACEGAT, ki pa nima na razpolago avtobusa, da bi opravljal to službo. Preucujejo pa možnost, da bi popravili kak avtobus za krajevno službo, toda velika težava je pomanjkanje plaščev za kolesa. Zavezniška vojaška uprava, je zaključil častnik prometnega oddelka, se popolnoma zaveda potreb tega predmestja in bo priskočila na pomoč, kolikor ji bo le mogoče.

Polkovnik Bowman je dodal, da bodo dali začasno za najnujnejše potrebe na razpolago vojaška prevozna sredstva.

Samski davek

Nato so obravnali pritožbo nad dejstvom, da je še vedno v veljavi samski davek «ki so ga uvedli fašisti, da bi s psihološkim pritiskom vplivali na povečanje števila prebivalstva.

Odgovor: davek bo odpravljen s 1. januarjem 1946 s splošnim ukazom št. 25, ki je zdaj v tisku.

Mladi mornarji

Nato so vprašali, ali ne bi mogli dovoliti mladim ljudem, ki se želijo posvetiti pomorstvu, da bi se vpisali v seznam clanov pomorske posadke pri predstojniku luke.

Pomorski častnik je odgovoril, da nima nič proti vpisovanju mladih pomorščakov, toda upi za zaposlitev so majhni, ker imajo poveljniki ladij raje izkušene ljudi. Časnikar, ki je stavil to vprašanje, je dodal, da je predstojnik luke prekinil vpisovanje in pomorski castnik je obljubil, da bo to zadevo uredil.

Pravniški izpiti

Več kandidatov ni hotelo položiti iz političnih razlogov l. 1943 zadnjega izpita za državne pravobranilce v Trstu. Ali bi bilo mogoče, da bi jim Zavezniska vojaška uprava v bližnji bodočnosti omogočila polaganje teh izpitov?

Častnik na pravnem odseku Zavezniške vojaške uprave je odgovoril, da predvidevajo, da bo pravni odsek pripravil odredbo za polaganje izpitov za državne pravobranilce.

Obvestilo

V zvezi s prejšnjimi objavami, obvešča Trgovinski oddelek Zavezniške vojaške uprave — oddelek za gorivo, da je v tržaškem okrožju samo Tržaška zbornica za trgovino in industrijo pooblaščena sprejemati prošnje za nakazila tekočega goriva, mazivnih olj in industrijskih maščob. Prosilci naj vlagajo prošnje na prvi dan vsakega meseca za potrebe naslednjega meseca.

Predbeležba novih tobačnih nakaznic

Vse prodajalce monopolskih predmetov obvešcamo, da lahko sprejemajo predbeležbo novih tobačnih nakaznic do četrtka 27. decembra.

Spremembe pri omejitvah električnega toka

Da bi zagotovili uspešno delovanje poštne, telefonske in brzojavne službe, so morali spremeniti določene ure, med katerimi v poštnih poslopjih ni električnega toka.

Ta sprememba pride v poštev za vsa poslopja, ki ležijo v naslednjih področjih: področje palače državnih železnic, Hotel Regina, ceste, ki so na področju ulic Geppa, Roma, Rossini, cerkev sv. Antona, ulice S. Lazzaro, Mazzini, trg Goldoni in ulica G. Gallina, razen ulice Carducci.

V imenovanih področjih, pričenši z 18. decembrom 1945, ne bo električnega toka med 13.30 do 15.30 uro, pač pa bo od 9. do 11. ure.

Neprijetne posledice te spremembe bo nadomestila večja učinkovitost brzojavne in telefonske službe. Vsi oni, ki stanujejo v omenjenih področjih so vabljeni, da v jutranjih urah čimbolj varčujejo z električnim tokom.

Navodila za nabavo božičnih drevesc

Obvešcamo prebivalstvo, da čl. 78 pravilnika o gozdarski straži prepoveduje sekanje katerih koli izglavcev od 1. dec. do 6. januarja. Kdor želi v tem času uporabiti iglavce, mora pravočasno prositi Gozdarsko policijo, Trst, ulica bivše Caserma dei RR. CC. ter navesti kraj, kjer namerava izvršiti posek, količino in vrsto dreves in namen uporabe.

GORICA

Slovensko narodno gledališče

Danes zvečer ob 20. uri bodo vprizorili Zupanov «Andante patetico»; jutri v sredo zvečer ob 20. uri bodo uprizorili Golarjevo veseloigro «Vdovo Rošlinko».

Vstopnice prodajajo v Ljudskem domu, kjer bodo tudi predstave.

Obdarovanje ubogih otrok

V nedeljo dopoldne je bilo v gledališču Verdi veliko obdarovanje ubogih otrok. Obdarovanje je pripravilo Predsedništvo področja. Darila so nabrali ob priliki tedna «Ubogih sirot», in sicer v vrednosti okoli 435 tisoč lir. Med darili je bilo mnogo oblek, in oblačilnih predmetov, sadja, sladkarij, igrač, knjig, itd. Pakete je pripravilo učiteljstvo slovenskih in italijanskih šol v Gorici.

Skupno je bilo obdarovanih 1004 otrok ne glede na narodnost in stanujočih v goriški občini. Prireditev so obiskali tudi major J. Kitson Harris, višji častnik za civilno uradništvo pri goriški občini, ki je zastopal upravitelja majorja Shirka, nadalje predsednik področja odvetnik Hugues in drugi.

Izredno razdeljevanje živilskih potrebščin

Združenje trgovcev sporoča, da bod z 20. t. m. začeli razdeljevati izredne dodatke vsem prebivalcem v pokrajini. Po sporočilu Seprala, trgovci ne smejo začeti razdeljevati živil pred določenim terminom. V teh dneh bodo začeli razdeljevati tudi določeno količino olja, in sicer samo za potrošnike v mestu.

Truplo so našli

V gozdu, ki ga imenujejo Bienik in leži blizu Ločnika, so našli truplo nekega neznanca, že skoraj v razpadajočem stanju. Kakor se dozdeva, gre za neznanca, ki je padel v bojih preteklega aprila.

PULJ

Stanje električnega toka

Odsek za javna dela pri Zaveznikih vojaški upravi poroča, da se stanje električnega toka iz dneva v dan slabsa. Kljub omejitvam pri uporabi električnega toka se zdi, da prebivalstvo z zares graje vredno nedoslednostjo ne sodeluje z oblastmi, da bi dosegli toliko zaželjeno mirno rešitev. Prisiljeni smo govoriti o disciplinaranosti s strani meščanov, ko moramo ugotoviti, da se je zadnje tri dni uporaba toka znatno povečala, namesto da bi se zmanjšala. Zdi se, da prebivalstvo ne more priti iz zmesnjave, v katero ga je potegnila vojna in ne čuti nobene dolžnosti več do skupnosti. Zavezniska vojaska uprava je do zdaj skušala izvzeti industrije iz določb o omejitvah da ne bi poslabšala gospodarskega položaja in da ne bi povečala brezposelnosti, toda če po tem zadnjem pozivu k sodelovanju ne bodo dosegli nobenega uspeha, bo oblast prisiljena uvesti velike omejitve, katerih posledice bodo brez dvoma padle na prebivalstvo.

SPORT

PRIHODNJA OLIMPIJADA LETA 1948

Na nekem sestanku kanadskega olimpijskega odbora so objavili, da je odbor prejel sporočilo predsednika mednarodnega olimpijskega odbora Sigfrida Edstroea, da bodo olimpijske igre v Veliki Britaniji leta 1948. Zimske olimpijske igre bodo v St. Moritzu v Švici.

ZAČETEK SMUČARSKE SEZIJE V SSSR

V nedeljo so začeli ob veliki sportni slavnosti v parku Sokoliniki smučarsko sezijo. Štirideset šest moških in 35 žensk, ki pripadajo smučarskim oddelkom višjih šol in tovarnam prestolnice, je tekmovalo v štafeti, na 5 km za moške in 3 km za ženske. Prireditev je obiskalo veliko število gledalcev. Velik sportni praznik ob otvoritvi sezije je bil tudi v osrednjem parku Gorki, kjer je sodelovalo 2000 smučarjev in drsalcev iz Moskve.

RADIO

Sreda, 19. decembra

7 glasba za dobro jutro; 7.15 slov. vesti; 7.30 ital. vesti; 7.55 pestra jutranja glasba; 11 prenos iz Vidma; 12 orkester Mojetta; 12.20 plošče; 12.30 spanska folklora; 12.45 slov. vesti; 13 ital. vesti; 13.15 reproducirana glasba; 13.30 komorni orkester pod vodstvom dirigenta Nina Verchi; 14 glasbeni pregled; 14.15 pregled vesti iz plošče; 16 prenos iz Vidma; 18 orkester pod vodstvom Karla Zeme; 18.30 simfonični plesi; 19 oddaja odreda J. A. (slov.); 19.30 odmev dela; 20 slov. vesti; 20.15 Candidus pred mikrofonom; 20.20 ital. vesti; 20.30 slov. oddaja; 21 glasbeni program iz Amerike; 21.45 lahka glasba; 22.15 Beethovnov kvartet; 23 ital. vesti; 23.10 slov. vesti; 23.20 oddaja za Italijane v Angliji in Egiptu.

Glavni urednik:
PRIMOŽ B. BRDNIK
Izdaja A. I. S.

Agent policijskega zbora bo prišel pred sodišče

Civilni agent policije Julijske krajine, ki je v nedeljo zvečer streljal v gostilni «Mondo Nuovo» v ulici Del Pozzo je zaprt, ter ga bodo kmalu sodili pred sodiščem.

Na policiji je dopisnik VZN izvedel, da je predpreteklo noč civilni policist, ki je bil prost in ki je bil kakor domnevajo pod vplivom alkohola, prebil večer v gostilni «Mondo Nuovo», kjer so civilisti prepevali politične pesmi. Kesneje so civilisti vpili «Živel Stalin, živel Tito»

Neki angleški vojak, ki je bil v gostilni, je izrazil, kakor pravijo, nad temi civilisti nezadovoljstvo, nakar so se ti zbrali okoli vojaka.

Policist, ki je bil prost, je, kakor pravi sam, oddal nekaj strelov v tla, ker je mislil, da je vojak v nevarnosti.

Zaradi streljanja so bile štiri osebe ranjene. Ena izmed njih je takoj umrla, ena je težko ranjena, medtem ko se bosta morali ostali dve osebi zdraviti približno pet tednov.

Na policiji so izjavili, da je policist zaprt in da se bo začel proti njemu sodni postopek. Vojaške oblasti skušajo izslediti in ugotoviti vojaka, ki je zapleten v ta dogodek.

MALI OGLASI

IZBRANA ZIMSKA JABOLKA iz Tirolske dobite v skladišču: Androna S. Eufemia 2 (Podaljšek Via dell'Università). Telefon 29281.
45511 M

BLAGOVI za moške obleke, čista volna, volnene tkanine: Industria lana, Zabarella 55, Padova.
5133 O

Kdor oglašuje, ta napreduje

V "Centru za obvestila„ Piazza della Borsa št. 8 dobite te publikacije v slovenščini:

S. V. Benét: «Amerika», cena 10 lir. (Kratka in zanimivo pisana zgodovina Združenih ameriških držav).

«Ameriške znanstvene zanimivosti», cena 10 lir. (Poljudno pisan pregled najnovejših odkritij na zdravniškem, kmetijskem, tehničnem in drugih področjih v Ameriki).

«1939-1944», cena 5 lir. (Pregled vojnih dogodkov v teh letih, s številnimi slikami).

DJUK 6.

POZAVNINA PESEM

Skoraj sem preveč filozofiral, mar ne, gospodična Angeline?» je dejal Tom in vstal iz naslanjača. «Pozabil sem, da ste prišli poslušat plošče, ne pa mene.»

Ko si je dal opravka z gramofonom, je zaslišal rahel vzdih iz Angelininih ust.

Hotel se je obrniti, pa si je premislil in se premagal. Tudi Angeline, ki se je zavedla, da je preveč pokazala svoja čustva, je hitro, a vendar premišljeno dejala:

«Kljub temu, da sem vaša «politična» nasprotnica, vam moram priznati, da ste to zelo lepo povedali. Pomalem se mi zdi, da ne vem, kaj bom storila, ako me boste dobili pod svoj vpliv tudi s ploščami, kakor ste me dobili zdajle s svojim filozofiranjem. Mogoče imate v vsem res malo prav?»

«Mislim, da malo res imama, se je nasmehnil Tom.

«Zdaj, gospod Carter, bi rada slišala še kaj vaše glasbe, ker sem prisla prav za prav samo zaradi nje k vam. In čas tako beži. Kaj bo porekel moj brat, če bo prišel domov, pa me ne bo našel?»

«Ravnokar izbiram, gospodična Angeline, in se ne morem odločiti, kaj bi dal kot prvo. Hitre in tehnične vam ne smem dati, ker ni za začetek! Počasno, sentimentalno in... tako, pri kateri pozabite, da živite!»

«To bom pa šele videla, le bom pozabila, da živim!» je Angeline takoj popravila. «Saj sem vam povedala, da me s ploščami se niste pridobili!» se je pošalila.

«Ako imate tako občutljivo arce, kot ga imam jaz in še nešteti drugi, sem prepričan, da vas bom tudi s to ploščo pridobil», je dejal Tom, položil izbrano ploščo na gramofon in vključil elektriko. Plošča na krožniku se je začela vrteti, vrteti vedno hitreje.

Tomu je ušel pogled k Angelini in videl je, kako ga napeto opazuje.

Ozrl se je spet nazaj na gramofon in na dozo, ki jo je držal v roki.

Opazil je, da mu je roka vidno zatrepetala, ko je hotel staviti dozo na vrtečo se ploščo. Začutil je, da je zardel. Nekoliko se je prestopil, da je skril pred Angelino aparat in z obema rokama previdno položil «gramofonsko uho» na pravo mesto.

Ni vedel, kaj se dogaja z njim. To, da se mu je tresla roka, se mu še ni zgodilo. Saj je že neštetokrat poslušal gramofon tudi v družbi dekliet.

Zakaj se mu potem trese roke danes? Ah, da, moral si je priznati, zakaj. — Angeline!

Do nobene ni še nikdar občutil tistega, kar občuti do nje. Takorekoč za nobeno dekle se ni nikoli zanimal. Imel je le eno — glasbo.

Zdaj pa se je pojavila Angeline. V vsej svoji skromnosti, in vendar je ne more izbrisati iz spomina.

Lahno pokanje se je zaslišalo, ko je tekla igla še po praznih zarezah. Tom je privil aparat tako, da se je zaslišala glasba, ki je napolnila prostor, kakor da prihaja iz daljave. Spet se je ozrl na Angeline in videl, kako se je sklonila nekoliko naprej, kot da ne bi hotela preslišati niti enega samega glasu.

Vsedel se je na svoje prejšnje mesto in prisluhnil igranju. Nestetokrat je že slišal to ploščo in vendar, zdelo se mu je, da jo sliši prvič. Bila je ljubka, zasanjana pesmica, polna čustvenih mest in topline. Vmes so bili vpleteni malo močnejši vstopi različnih instrumentov, pa spet petje, dinamično bajno izpeljan «chorus» saxofonske sekcije, spet petje...

«In tega razni ljudje ne morejo poslusati? Saj ima to tudi neko glasbeno vrednost», je premišljeval.

«Ni jasno klasična, a vrednost je vendarle. Dinamika, ritmika, interpretacija — vse to so odlike, ki jih imajo jazzisti, ne pa samo klasiki. Od jazzista se zahteva celo več kot samo to. Imeti mora še smisel. Smisel za glasbo samo, kakor tudi za improvizacijo. Čez kaj se torej ljudje pritožujejo?»

V prefinjemu pianissimu so izzveneli zadnji akordi.

Tom je pogledal Angeline in jo vprasujoče motril. Vedela je, kaj pomeni ta Tomov vprasujoči pogled, ni pa vedela, kaj naj stori. Ali naj reče, da ji je glasba všeč? Ne! S tem bi prehitro priznala Tomu, da je podlegla. Spet pa ne more reči, da ji glasba ni bila všeč, ker bi se s tem zlagala. Kaj torej? Ne sme tega, ne sme onega, kaj ji še preostane?

«Ali mi oprostite, gospod Tom, ako ne izrečem svoje sodbe že danes? Prehitro je prislo in vsaj malo moram o stvari premisliti. Nočem vas s tem žaliti, češ da se hočem sodbi izogniti, ne, a saj veste, vsako stvar je treba prej, preden jo izrečete, dobro pretehtati.»

«Razumem, da ne morete kar naenkrat izpremeniti svojega mišljenja in to povrhu vsega se povedati, vidim vam pa na obrazu, da niste več toliko nasprotni, kot ste bili se pred eno uro. Se mogoče motim?»

«